

Glimtar från 2021

LASSE NORDSTRÖM

Glimtar från året som gått!

Du kanske tror att det inte hände något under 2021 när pandemin låg som en våt filt över bygden och så gott som alla evenemang var inställda? Här följer en krönika med glimtar från 2021.

Hela socknen sover en djup törnrosasömn i början av året men sedan kommer vi så sakteliga i gång. Vi blir vana att hantera och umgås i digitala möten med Zoom och Teams.

När vi handlar i Koopen uppmanas vi att bara en i sällskapet går in och handlar, att sprita händerna och att ta en korg ute på trappan. När korgarna är slut får vi vänta på vår tur. Vi kan också beställa varor och hämta dem på kaj. Allt för att hålla nere smittorisken.

Utomhusaktiviteterna är många

Gesundaberget är vinteröppet. Isarna ligger blanka för pimpelfiske och långfärdsskridsko. Vissa våghalsar åker ända till Rättvik över Siljan. Familjer umgås utomhus med grillkalas i snön i samband med födelsedagar. På sommaren märker Sollerö fiskevårdsområde av fiskekortsförsäljningen att intresset för fiske ökar. Hemestertrenden håller i sig och socknen invaderas av husbilar. Caravan Club är fullbokat och i Gesunda tar ställplatserna snabbt slut. Kulåra slår besöksrekord!

JANUARI

I början av året nås vi av nyheten att ett gäng golfentusiaster önskar öppna upp golfbanan i en ny skepnad. En 9-hålsbana planeras men det krävs finansiering med 6-siffriga belopp.

Skeptikerna mumlar, men vi är många som börjar hålla tummarna för att det ska gå vägen.

På tal om pengar skrapar Solleröbon Carina Andersson hem en kvarts miljon på Triss i TV4 på självaste nyårsafton.

I Solleröbladet kan vi läsa att Odd Fellow och Rebecka-logerna för Mora, Orsa och Älvdalen har f.d. Café Soldi som ordenshus för sina medlemmar.

En annan loge. Den gamla »Logen« på Idrottsparken får konstgräs inlagt till glädje för alla fotbollsspelande barn och ungdomar.

Vi läser också att brodyr från bröderna Anders Stenberg och Jan-Erik Häll i Företagshuset är en viktig exportvara för Sollerön.

En fråga som alltid dyker upp i sociala medier är vem som snörö-

jer i socknen. Klara besked får vi så klart i Solleröbladet. Trafikverket plogar Sundsvägen och Soldvägen. Övriga vägar ansvarar kommunen för genom kontrakt med olika entreprenörer. Vissa mindre vägar plogas eller sandas inte. Plogning eller inte så är det fint sparkföre under stora delar av vintern.

En annan fråga som rör trafiken och som väcks varje år är det olämpliga att mata rådjuren i tätbebyggt område. Farligt för både rådjur och trafikanter.

Ishockeyrinken i Gesunda får nytt liv och spolas upp ideellt. Aktiviteterna är många med skridskoåkning och spontanmatcher för stora och små.

I Sockenhuset är etapp 1 klar för ett nytt värme/ventilationssystem som sparar energi och pengar. Sockenföreningen och Hembygdsföreningen delar ut s.k. vindpengar till Karl Lärkas Vänner för en fotoutställning samt till BID-projektet för medfinansiering av BID-arkitekterna för *Båakkan*-planen.

Kyrkan är öppen för alla att tända ljus, be eller bara sitta en stund. Med start utanför kyrkan arrangeras en digital tipspromenad.

Anna-Lena Arvidsson i Gruddbo driver populära Hundnära med mottot: ”Det ska inte bara vara roligt att ha hund. Det ska också vara roligt att va´ hund.”

FEBRUARI

Att det finns historiska spår efter vikingar på Sollerön vet vi men det upptäcks färskare spår efter ”vikingar” även under 2021. Spår syns i snön fram till isvakar i Siljan. Det är ”inne” att stärka kroppen och själen genom uppfriskande vinterbad.

Att socknen har haft och har gott om talanger inom olika musikgenrens läser vi i artiklar i Solleröbladet. Gitarrvirtuosen Putte Snitt i Ryssa följs av Sölve Olofsson, Olle Nyberg, Erik Mårtensson, Sold´s Finest och Inger Boström.

Det avverkas mycket skog på Sollerön under vintern. I Idrottsparken föll många furor för motorsågen. Tanken är att virket ska användas

för framtida uppställningsplats för kyrkbåten Sofia Magdalena. Sollerö IF årsmöte hålls digitalt via Teams den 28 februari då Helena Tjäder väljs till ordförande.

Mera vindpengar delas ut. De lyckligt lottade är Utanmyra Byalag som får 20 000 kr för renovering av bryggan och hela området i Stunisviken. Ryssa Ekumeniska Förening får 8 000 kr för att sätta Ryssa Allianskapell i bättre skick.

Det arbetsintegrerade sociala företaget »ASF Sollerön« startar sin verksamhet.

Ordförande i Sollerö Hembygdsförening Anders Berg avlider hemma efter en längre tids sjukdom. Saknaden är stor efter en mycket engagerande person.

MARS

Sockenföreningens årsstämma sker digitalt. Några få fysiska platser finns. Till Årets Sockenbo koras Karin Persson med motiveringen: ”för förtjänstfullt engagemang i Återbruket Klippen, Kulturföreningen Ejnar och Socialpingisen.”

Vasaloppet genomförs genom att följa Folkhälsomyndighetens restriktioner.

I Sockenhuset visas fotoutställningen »Drömmen om Karl Lärka« med foton av Karl själv samt Luc Pages. Sockenföreningens hemsida får ett nytt utseende av Torbjörn Nääs.

Efter mycket navigerande och jobb kommer så beslutet att införa hastighetsbegränsning till 40 km/tim även på Sollerön. Gesunda och Ryssa har det redan.

I påsktider konstateras att vi har gott om ägg i socknen eftersom det finns ett dussintal hönsgrärdar här.

Sollerö IF redovisar antalet aktiviteter inom rodd, fotboll och skidor under förra året. Över 500 st. Imponerande!

I Facebook på »Solleröns anslagstavla« kan man beställa goda thailändska och filippinska vårrullar.

APRIL

Den tredje söndagen i påsktiden sänder kyrkan gudstjänst i pandemitider via webben.

Vi nås av det glädjande budskapet att golfentusiasterna lyckades! »Solöns Golfklubb« peggar upp igen. ”Premiären beräknas ske den 1 maj”, säger greenkeeper Mårten Mattsson och ordförande Anna Magnusson.

Gesunda Byförening reparerar bönhuset, bystugan och tröskladan. Finansieringen sker delvis genom försäljning av en nymålad tavla av bystugan, signerad konstnären Per Ståbi.

I Björka fåbod bryggs det öl av Björka Bryggghus, som lyckas bli listade i det lokala sortimentet hos Systembolaget i Mora.

Entreprenörsandan gror även på Sollerön. Solleröungdomarna Svea Granström och Elin Wik driver UF-företaget »Make a Change« tillsammans med tre klasskamrater. Affärsidén är att producera återanvändningsbara sugrör av vass som växer i Nördervejk. Ungdomarna är framgångsrika, vinner Dalafinalen och deltar sedan i Sverigefinalen i Stockholm.

Storspoven anländer punktligt i mitten av april. Sollerön kallas i

ornitologkretsar för ”Spövön”. Den är vår inofficiella ”bygdefågel” med ca 14 häckande par. När spöven drillar väcks framtidstron för att hela sommaren ligger framför oss.

Vi lär oss också att »Vindpengarna« är en bygdepeng som avtalats fram mellan det ursprungliga vindbolaget och ägarna till marken där vindsnurrorna byggdes. Man vill att elproduktionen ska gagna hela socknen. Sedan starten har det gett föreningslivet/byalagen/fäbodlagen i socknen drygt 1,5 miljoner kronor.

I Sockenhuset byggs ett serveringskök i anslutning till Lärkasalen som så småningom också kommer att renoveras innan året är till ända. Sockenkontoret bemannas på vardagar av ideella krafter men de flesta föreningsårsmöten/stämmor ställs in eller framflyttas.

Dramatik utspelas på Solleröskogen när Kenneth Erikssons två hundar rymmer i Södra Fjärden. Efter intensivt sökande av många frivilliga återfinns Siri och Ono lyckligt efter 4 dygn i skogen nära Dala Järna.

I Gesunda arrangeras ett coronasäkert Valborgsfirande med eldkorgar, tipspromenad, lotter och andra aktiviteter.

MAJ

Bygget av Telia telemast vid reningsverket startar.

Kyrkan håller »Gökotta« i Klikten med max 8 deltagare. Gökottan live-sänds på församlingens Facebooksida. I Solleröbladet kan vi under våren läsa artiklar om socknens fäbodlar. En av dem – Södra Flenarna – har Länsstyrelsen klassat som riksintresse.

Arbetet med att lägga nytt tak på Lärkastugan startar.

På sociala medier frågas det ständigt om hantverkare. »Jag behöver en snickare», »Känner någon en elektriker?» Kanske en »Hantverks- och fixarlista« i Sockenföreningens regi ser dagens ljus under 2022?

Sollerö IF ställer i ordning på Lerön inför sommarens roddträning. Tyvärr inställs »Stora Siljansrodden« även i år.

Vattennivån i Siljan är ganska hög i maj p.g.a. att snösmältningen i

fjällen är i gång. Siljans vattennivån varierar normalt mellan 159,9 och 161,5 m.ö. h. under sommarhalvåret.

Hembygdsföreningen har sitt årsmöte i Lärkasalen både fysiskt och digitalt. Håkan Grudd väljs till ordförande.

Restriktioner gör det svårt att bedriva föreningsverksamhet men hoppet finns, för vaccineringen mot corona börjar ta fart. Många har nu fått sin första spruta.

Vi noterar att det finns bäver både i Ryssån och i Fjärden. I den stora granen framför kyrkan häckar ett par turkduvor.

Hållbarhet får en allt större betydelse i samhället och i socknen. Återbruket Klippen drivs med framgång och många handlar och tankar lokalt.

Mathias Håll i Bråmåbo har bråda dagar för att hålla åkerlandskapet öppet med vall, spannmåls- och rapsodling. Och på betesmarkerna mumsar hans och kollegors får- och nötbosättningar på det frodiga gräset. Att blommor och bin hör ihop och är bra för Sollerön blir uppenbart hos biodlaren David Summermatter i Utanmyra. David är mycket glad att Mathias Håll odlar raps nära hans bigård.

JUNI

Nu börjar möten och aktiviteter komma i gång. Jaktlagen håller årsmöten utomhus. Vävstugan Emgart och Sollerö Pensionärsförening vågar sig också på årsmöten med coronasäkert avstånd. Många får nu spruta nummer två. Kyrkan fortsätter med webbsända gudstjänster.

Siljan Runt flyttas dock från juni till september.

Majstångsfirandet på Hembydsgården ställs in för andra året i rad. I Gesunda reses stängen med coronasäkert avstånd. En traktorparad rullar på ön under midsommarafton.

Mora kommun asfalterar flera vägar i socknen vilket är mycket välkommet och välbehövligt. Även Återvinningsstationen bakom Koopen asfalteras vilket gör det ännu enklare att återvinna.

Solleröbladet skriver om utflyktstips till olika sevärdheter. De mytomspunna platserna Flengruvan och Malibambo får därmed fler besök än vanligt.

Trenden att vi blir fler i socknen håller i sig. Nu är vi över 1700, närmare bestämt 1702; en ökning med 25 sedan förra året. Så här många har vi inte varit sedan i slutet av 1950-talet.

Antalet aktiva fotbollsspelare i Sollerö IF är 138 st. Fördelade på ett seniordamslag och sju ungdomslag för flickor och pojkar.

I Gesunda byter Bystugeföreningen namn till Gesunda Byförening.

Grunden för en blästerugn byggs på Hembydsgården. ”Tanken är att framställa järn på samma sätt som på vikingatiden,” säger Lars Hansson. På tal om vikingar så pausas markradarprojektet för att undersöka den troliga hargen (kultplatsen) i Klikten där Lärkastugan nu har fått ett nytt tak med enkupigt tegel.

Jordgubbarna i Utanmyra mognar och säljs i "Drive in"-butiken på Sundsvägen.

Naturen, kulturen, historien och möjligheten är rubrikerna i Sockenföreningens »Hemester-broschyr« som presenterar sevärd-

heterna i socknen. Broschyren marknadsför socknen och delas ut till alla hushåll samt på strategiska plaster för besökare.

En spanskregistrerad mystisk bil ses i Kulåra. Den visar sig vara utsänd från Apple Maps för att fotografera och uppdatera hela Sverige. En konkurrent till Google.

JULI

Kaffeserveringen på Hembydsgården håller öppet hela månaden med ideella krafter.

Sommarkyrkan är också öppen hela juli.

Hissen lagas i Sockenhuset.

I kyrkan arrangeras konserter »Musik i Sommarkväll« med vokalttrion Vana Modig. I slutet av månaden spelar violinisten Amus Kerstin Andersson.

Fäbod- och friluftsgudstjänsterna är många under sommaren.

Alla svamp- och bärälskare jublar för det lyser gult och brandgult i skog och på myrar. Det är ett riktigt kantarell- och hjortronår.

Bron över dammen i Mångberg blir klar efter omfattande reparation.

Vindpengarna fortsätter att landa hos föreningar. Nu får Kulåra byalag bidrag för att förbättra strandstigen och Sollerö Jakttskytteförening tilldelas pengar för att förbättra skjutbanan i Gesunda.

Karl Lärkas Vänner arrangerar tre föreläsningkvällar med temat konst och kultur.

Vattentemperaturen i Siljan är över 20 grader vilket bidrar till många dopp i böljan. På Gesundaberget syns inga cyklister, för det håller stängt, men många vandrar upp och njuter av den fantastiska utsikten.

Sollerö Hembygdsförening anordnar allsång på Hembygdsgården.

Nästan överallt syns skyltar som hänvisar till ”Loppis” som är populärt.

Efter 1,5 års väntan var det dags för roddtävlingar igen. Ungdomarna Isak Birkeholm och Johanna Sahr Throgen i Sollerö IF vinner SM-guldet i mixed dubbel!

AUGUSTI

Mats Höjer och Sölve Olofsson ”spelar Allan” – visor av Allan Edwall i Lärkasalen i början av månaden. Sollerö Pensionärsförening anordnar en bussresa till Norrland och ”Vildmarksvägen.”

Bockjakten startar punktligt den 16 augusti.

I slutet av månaden hålls friluftsgudstjänst i Malibambo med vandring från Rossberg. Kyrkan anordnar också ”Välsignelsevandringar” med andliga rastplatser vid Venjans, Siknäs, Solleröns, Våmhus och Mora Kyrka samt kapellen på Andreasgården och i Ulvsjö och Oxberg.

Den stolta cykeltraditionen på Sollerön förstärks när CK Soldi arrangerar cykelträningar för barn mellan 7 och 12 år.

SEPTEMBER

Man lättar på restriktionerna. Det händer mycket i september.

SyQlan startar igen. Kelingluncherna på Stoltgården drar för hösten.

Siljan Runt går av stapeln den 11–12 september. Antalet deltagare är starkt begränsat med drygt 700 cyklister på lördagen och knappt 100 på söndagen. Kyrkan arrangerar ”After Bike” i Lillkyrkan som helgsmål.

Antalet besökare blev 314 när »Sommarkyrkan« summerades.

Framför brasan i Lundgården berättar Mats Wik om Solleröns gamla fåbodväsende och dagen därpå är det fåbodvandring med getter och kulning.

Den 19 september är det kyrkoyal. Och på biblioteket är det boktipsarkväll dagen därpå. Den 25 september är det skördefest vid Koopen i projektet Odlas Torg. Närproducerat, lokalt hantverk, loppis, foodtrucks och fika lockar många besökare. Arrangörer är Återbruket Klippen, Koopen, Kyrkan, kommunen och Gaia Arkitekter. Evenemanget kan ses som en final på BID-projektet.

Sollerö Fiskevårdsområde har traditionsenligt »Öppet Hus« för fiske i Gästjärn. Ett evenemang som alltid lockar många förväntansfulla små och stora fiskare.

»Sollerö Pensionärsförening« startar upp aktiviteterna med bou-

le, gymnastik och bingo på tisdagar. En trivselträff med Roger Zakrisson anordnas den 23:e september.

Nu kommer också lingonen! Det lyser rött på tuvorna och bärplockarna är många. Gott med lingonsylt inför älgjakten kanske?

OKTOBER

Oljeorder AB i Mora tar över ansvaret för leverans och drift av Sollerömacken. Den första åtgärden blir att asfaltera anläggningen. Vi orsbor är lojala och tankar mer och mer lokalt.

Den nya telemasten vid reningsverket tas i bruk så nu kan vi prata och surfa ännu bättre i mobilen.

Gesundakören framträder igen och har konsert i Sollerö Kyrka den 9 oktober.

Det skördas stora mängder potatis i samodlargruppen och biffiga tomater plockas i byarna.

Damer tränar »Pink Gloves Boxing« i Idrottsparken.

Nodava får problem med förorenat vatten och det kommunala vattnet måste kokas under en längre tid på Sollerön och i Gesunda.

Som vanligt samlar älgjakten många jaktlag på Solleröskogen. Senare under hösten blir det älgjakt på ön, där älgar är en trafikfara längs Sundsvägen.

Kulturskolan Miranda håller en konsert för världens barn i Sollerö kyrka.

NOVEMBER

Kulturlivet blomstrar. Aktiviteterna avlöser varandra i Gesunda bystuga. Författarafton med Sören Bondeson och Sune Bengts presenterar innehållet i den kommande boken om Gesunda. Konstnären Per Ståbi berättar minnen från sin farmor som var lillasyster till Anders Zorn. Ett bildspel signerat Anders Hanser visas.

Kulturföreningen Ejnar arrangerar Musikcafé med artisten John Edwin från Målilla. Gesundakören har julkonsert i kyrkan i slutet av månaden.

På första advent är det gudstjänst med mässingskvartett och Sollerökören.

Pensionärsföreningen är aktiv med lunch på Stoltgården och sin populära bingo.

I Prästgården är det »Prästgårdscafé« och »Gubbfrukostar« under hösten.

Sockenföreningen ansöker om s.k. LONA-pengar för Strandstigen.

DECEMBER

Socknen ”invaderas” av mössor när Sollerö IF, Gesunda byförening och Sockenföreningen tar fram var sin mössa lagom till julklappsinköpen.

Det nya trägolvet ligger äntligen på plats i Lärkasalen. Nu är Sockenhuset redo att ta emot bokningar i samtliga lokaler.

Sockenkollektivet »Co-Work Sold« öppnar i Flenarnasalen i Sockenhuset. Nu kan vi hyra en kontorsplats i en social och funktionell arbetsmiljö.

Stoltgården serverar traditionellt julbord som uppskattas av många.

Gesundakören sjunger julsånger i eldkorgarnas sken utanför Bönhuset i Gesunda och det är luciagudstjänst i kyrkan. Sollerö IF damfotboll säljer julgranar.

Tomteland har haft en intensiv höst med flera produktioner. Förutom den prisbelönta huvudföreställningen för hela Sagolandet

genomförs även »Spöklov« under höstlovet. I december kom så den 17:e upplagan av »Midvinterblot«. När Tomteland strålar av stämningfulla ljus är det tyvärr mörkt på Gesundaberget som håller stängt under vintern.

På julaftons förmiddag samlas familjer kring krubban i kyrkan och på kvällen är det en välbesökt midnattsgudstjänst med sång och musik.

I mellandagarna tolkar Olle Nyberg, med vännerna Micke Nord Andersson och Göran ”Guran” Blomgren, Björn Afzelius i kyrkan med coronasäkert avstånd och vaccinationspass.

Håll med om att det hände mycket under 2021!

Lasse i Vibergsgården